

Okruhy k magisterské státní závěrečné zkoušce

Předmět: Afrika v mezinárodních vztazích

1. Geopolitika a její postavení v systému věd, geopolitické aspekty státu.

(Garant: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D. , Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Geopolitika - předmět studia, definice, vývoj oboru, metodologie; geopolitické aspekty státu - poloha, velikost a tvar území, hranice.

- a. Cabada, Ladislav a Kubát, Michal. 2004. Úvod do studia politické vědy. Praha: Eurolex Bohemia, 404–436.
- b. Flint, Colin. 2006. Introduction to Geopolitics. London a New York: Routledge, 1-31.
- c. Agnew, John. 1998. Geopolitics: Re-visioning World Politics. Londýn a New York: Routledge, 51-65, 85-113.
- d. Tomeš, Jiří. 2000. „Geopolitika: nástroj a proces politické organizace prostoru.“ In: Stát, prostor, politika. Eds. Daněk, Petr, Tomeš, Jiří a Jehlička, Petr. Praha: Univerzita Karlova.

2. Geopolitické koncepce a jejich představitelé

(Garant: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D. , Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Německé a anglosaské geopolitické koncepce (např. Haushoferova teorie pan-regionů, Mackinderova teorie Heartlandu, Spykmanova teorie Heartland-Rimland atd.); současná geopolitika (např. posibilistický přístup, kritická geopolitika).

- a. Cabada, Ladislav a Kubát, Michal. 2004. Úvod do studia politické vědy. Praha: Eurolex Bohemia, 436–457.
- b. Cohen, Saul B. 2003. Geopolitics of the World System. New York: Rowman & Littlefield Publishers, 11-31.
- c. Skokan, Ladislav. 2001. Politickogeografický a geopolitický úvod do regionální geografie. Ústí nad Labem: Pedagogická fakulta UJEP, 109–191.
- d. Kupka, Martin. 2001. „Moderní geopolitické teorie v USA.“ Mezinárodní vztahy, č. 2, 83–97.
- e. Brzezinski, Zbigniew. 1999. Velká šachovnice. Praha: Mladá fronta, 11–36, 37–62, 93–126.

3. Geopolitika Afriky

(Garant: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D. , Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Základní typy mezinárodních (geopolitických) regionů a jejich charakteristika; geopolitický vývoj a hlavní geopolitické rysy Afriky (Subsaharská Afrika, severní Afrika)

- a. Clapham, Christopher. 2005. Africa and the International System. Cambridge a New York: Cambridge University Press.
- b. Cohen, Saul B. 2003. Geopolitics of the World System. New York: Rowman & Littlefield Publishers, 33-61, 95-396.
- c. Cohen, Saul B. 2008. Geopolitics: The Geography of International Relations. Rowman & Littlefield Publisher.
- d. Haberson, John W. a Rothchild, Donald, eds. 2009. Africa in World Politics: Reforming Political Order. Boulder: Westview Press.
- e. Hugon, Philippe. 2007. African Geopolitics. Princeton: Markus Wiener Publishers.
- f. Hnízdo, Bořivoj. 1995. Mezinárodní perspektivy politických regionů. Praha: ISE.

- g. Griggs, Richard A. 2003. „Geopolitical Discourse, Global Actors and the Spatial Construction of African Union.“ *Geopolitics* 8, č. 2, 69–98.

4. Teorie řešení konfliktů v mezinárodních vztazích

(Garant: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D. , Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Výzkum míru a konfliktů (výzkumná pracoviště, základní koncepce a metodologické přístupy), definice konfliktu, hladiny analýzy a klasifikace konfliktů, dynamika a fáze konfliktu (konfliktní cyklus), prevence konfliktů a její nástroje.

- a. Crocker, Chester A., Hampson, Fen O. a Aall, Pamela, eds.. 2001. *Turbulent Peace: The Challenges of Managing International Conflict*. Washington, D.C.: United States Institute of Peace Press, 3-38, 407-426.
- b. Miall, Hugh, Ramsbotham, Oliver a Woodhouse, Tom. 2005. *Contemporary Conflict Resolution: the Prevention, Management and Transformation of Deadly Conflicts*. Cambridge: Polity Press, 3-54, 106-131.
- c. Hampson, Fen O. a Malone, David M. 2002. *From Reaction to Conflict Prevention*. Boulder a Londýn: Lynne Rienner Publishers, 213-228.
- d. Wallensteen, Peter. 2002. *Understanding Conflict Resolution. War, Peace and the Global System*. London: Sage Publications, 3-31.
- e. Tomeš, Jiří, Festa, David, Novotný, Josef a kol. 2007. *Konflikt světů a svět konfliktů*. Praha: P3K, 77–179.

5. Úloha OSN a dalších mezinárodních organizací při řešení a prevenci konfliktů

(Garant: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D. , Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Kolektivní management konfliktů, mírové operace OSN (typy, charakteristika, diskutované otázky), vybrané případové studie konfliktů a jejich řešení.

- a. Crocker, Chester A., Hampson, Fen O. a Aall, Pamela, eds.. 2001. *Turbulent Peace: The Challenges of Managing International Conflict*. Washington, D.C.: United States Institute of Peace Press, 517-602, 697-752.
- b. Miall, Hugh, Ramsbotham, Oliver a Woodhouse, Tom. 2005. *Contemporary Conflict Resolution: the Prevention, Management and Transformation of Deadly Conflicts*. Cambridge: Polity Press, 132-184.
- c. Bellamy, Alex J., Williams, Paul a Griffin, Stuart. 2004. *Understanding Peacekeeping*. Malden: Polity Press.
- d. Wallensteen, Peter. 2002. *Understanding Conflict Resolution. War, Peace and the Global System*. London: Sage Publications, 231-295.
- e. Hampson, Fen O. a Malone, David M. 2002. *From Reaction to Conflict Prevention*. Boulder a Londýn: Lynne Rienner Publishers, 139-157.

6. Vybrané otázky z teorie řešení konfliktů

(Garant: Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D. , Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Občanské války, etnické konflikty, postkonfliktní rekonstrukce, humanitární intervence.

- a. Crocker, Chester A., Hampson, Fen O. a Aall, Pamela, eds.. 2001. *Turbulent Peace: The Challenges of Managing International Conflict*. Washington, D.C.: United States Institute of Peace Press, 209-226, 229-321.

- b. Miall, Hugh, Ramsbotham, Oliver a Woodhouse, Tom. 2005. *Contemporary Conflict Resolution: the Prevention, Management and Transformation of Deadly Conflicts*. Cambridge: Polity Press, 185-214, 275-287.
- c. Collier, Paul a Sambanis, Nicholas, eds. 2005. *Understanding Civil Wars I, II*. Washington: The World Bank.
- d. Wallensteen, Peter. 2002. *Understanding Conflict Resolution. War, Peace and the Global System*. London: Sage Publications, 131-162.
- e. Welsh, Jennifer M. 2002. „From Right to Responsibility: Humanitarian Intervention and International Society.“ *Global Governance*, č. 8, 503–521.

7. Tradiční koloniální velmoci v subsaharské Africe

(Garant: Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Pronikání tradičních evropských koloniálních mocností do subsaharské Afriky, nastolení koloniální správy, dekolonizace a vývoj vzájemných vztahů po studené válce se zaměřením na Francii a Velkou Británii.

- a. Olivier, Roland a Atmore, Anthony. 2005. *Africa Since 1800*. 5. vydání. Cambridge: Cambridge University Press. 118–146.
- b. Shipway, Martin. 2008. *Decolonization and its Impact*. Malden: Blackwell Publishing. 173–232.
- c. Porteous, Tom. 2005. „British government policy in sub-Saharan Africa under New Labour.“ *International Affairs* 81, č. 2, 281–297.
- d. Charbonneau, Bruno. 2008. „Dreams of Empire: France, Europe, and the New Interventionism in Africa.“ *Modern & Contemporary France* 16, č. 3, 279–295.
- e. Roberts, A. D. et al. 1997. *The Cambridge History of Africa. Volume 7: c. 1905–c. 1940*. Cambridge: Cambridge University Press. 329–393.
- f. Roberts, A. D. et al. 1997. *The Cambridge History of Africa. Volume 7: c. 1905–c. 1940*. Cambridge: Cambridge University Press. 460–492.
- g. Roberts, A. D. et al. 1997. *The Cambridge History of Africa. Volume 7: c. 1905–c. 1940*. Cambridge: Cambridge University Press. 494–537.

8. Nové velmoci v subsaharské Africe

(Garant: Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Působení nových velmocí v subsaharské Africe se zaměřením na USA, EU, ČLR a další regionální mocnosti. Československá zahraniční politika vůči Africe.

- a. Kraxberger, Brennan. 2005. „The United States and Africa: Shifting Geopolitics in an "Age of Terror."“ *Africa Today* 52, č. 1, 47–68.
- b. Naidu, Sanusha; Corkin, Lucy and Herman, Hayley. 2009. „China's (Re)-Emerging Relations with Africa - Forging a New Consensus?“ *Politikon* 36, č. 1, 87–115.
- c. Shinn, David H. 2009. „Africa: The United States and China Court the Continent.“ *Journal of International Affairs* 62, č. 2, 37–53.
- d. Olša, Jaroslav jr. 2005. „Českoslovenští diplomaté v černé Africe, 1918–1955. Počátky budování sítě československých zastupitelských úřadů na jih od Sahary.“ *Mezinárodní vztahy* 2/2005.
- e. Kent, John. 2005. „United States Reactions to Empire, Colonialism, and Cold War in Black Africa, 1949–57.“ *The Journal of Imperial and Commonwealth History* 33, č. 2, 195–220.
- f. Olsen, Gorm Rye. 1998. „Europe and the Promotion of Democracy in Post Cold War Africa: How Serious Is Europe and for What Reason?“ *African Affairs* 97, č. 388, 343–367.
- g. Bagoyoko, Niagale a Gibert, Marie V. 2009. „The Linkage between Security, Governance and Development: the European Union in Africa.“ *Journal of Development Studies* 45, č. 5, 789–814.

- h. Shaw, Timothy M. et al. 2009. „Emerging Powers and Africa: Implications for/from Global Governance?“ *Politikon* 36, č. 1, 27–44.

9. Integrace v subsaharské Africe

(Garant: Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Ideje o africké jednotě se zaměřením na panafricanismus. Celoafrické a regionální integrační snahy. Příčiny (ne)úspěchu africké integrace.

- a. Gibb, Richard. 2009. „Regional Integration and Africa’s Development Trajectory: metatheories, expectations and reality.“ *Third World Quarterly* 30, č. 4, 701–721.
- b. Francis, David J. 2009. „Peacekeeping in a Bad Neighbourhood The Economic Community of West African States (ECOWAS) in Peace and Security in West Africa.“ *AJCR* 3, č. 9, 87–116.
- c. Kaplan, Seth. 2006. „West African Integration: A New Development Paradigm?“ *The Washington Quarterly* 29, č. 4, 81–97.
- d. Edozie, Kiki R. 2004. „Promoting African ‘Owned and Operated’ Development: A Reflection on The New Partnership for African Development (NEPAD).“ *African and Asian Studies* 3, č. 2, 145–173.
- e. Muchie Mammo et al. 2006. „African integration and civil society: the case of the African Union.“ *Transformation* 61, 3–24.
- f. Lumumba-Kasongo, Tukumbi. 2003. „Can a ‘Realist Pan-Africanism’ Be a Relevant Tool Toward the Transformation of African and African Diaspora Politics? Imagining a Pan-African State.“ *African Journal of International Affairs* 6, č. 1 a 2, 87—121.

10. Subsaharská Afrika v 21. století

(Garant: Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

Hrozba terorismu a mezinárodního organizovaného zločinu. Dopad globalizace na subsaharskou Afriku se zaměřením na bezpečnost regionu.

- a. Mazzitelli, Antonio L. 2007. "Transnational organized crime." *International Affairs* 83, č.6, 1071-1090.
- b. Marchal, Roland. 2007. "Warlordism and terrorism - how to obscure an already confusing crisis - the case of Smalia." *International Affairs* 83, č.6, 1091-1106.
- c. Lyman, Princeton N. a Morrison, Stephen J. 2004. „The Terrorist Threat in Africa.“ *Foreign Affairs* 83, č. 1, 75–86.
- d. Duffield, Mark. 1998. „Post-modern Conflict: Warlords, Post-adjustment States and Private Protection.“ *Journal of Civil Wars* 1, č. 1, 65–103.
- e. Bush, Ray. 2009. „Africa and globalisation.“ *Soundings* 39, 32–43.
- f. Waltz, Kenneth N. 1999. "Globalization and Governance." *Political Science and Politics* 32, č.4, 693-700.
- g. Collier, Paul. 1998. "Globalization: Implications for Africa." In: *Trade Reform and Regional Integration in Africa*. Eds. Zubar Iqbal a Mohsin S. Kahn. Washington: International Monetary Fund.

11. Subsaharská Afrika optikou teorií MV.

(Garant: Mgr. Jan Prouza, Ph.D.)

(Ne)aplikovatelnost teorií MV na subsaharskou Afriku. Koncept "Failed State".

- a. Musah, Abdel-Fatau. 2002. „Privatization of Security, Arms Proliferation and the Process of State Collapse in Africa.“ *Development and Change* 33, č. 5, 911–933.

- b. Vinci, Anthony. 2008. „Anarchy, Failed States, and Armed Groups: Reconsidering Conventional Analysis.“ *International Studies Quarterly* 52, 295–314.
- c. Hill, Jonathan. „Beyond the Other? A postcolonial critique of the failed state thesis.“ *African Identities* 3, č. 2, 139–154.
- d. Wallerstein, Immanuel. 1976. "Semi-Peripheral Countries and the Contemporary World Crisis." *Theory and Society* 3, č. 4, 461-483.
- e. Dunn, Kevin C. a Shaw, Timothy M. 2001. *Africa's Challenge to International Relations Theory*. Houndmills: Palgrave.

OKRUHY KE STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠCE Z PŘEDMETU NEDEMOKRATICKÉ REŽIMY A TRANZICE

1. Teorie nedemokratických systémů (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Terminologie, definice, historický vývoj nedemokratických forem politických systémů, úloha nedemokratických politických systémů ve vývoji lidské společnosti, historické a současné formy nedemokratických politických systémů, základní teoretické přístupy k problematice nedemokratických systémů, první a druhá generace teorií nedemokratických systémů, hlavní představitelé.

- a. Balík, Stanislav – Kubát, Michal (2004). Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů. Praha: Dokořán, s.r.o.
- b. Holzer, J., Balík, S. (2007). Postkomunistické nedemokratické režimy. Vyd. první. Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007. 223 s.
- c. Brooker, Paul (2000). Non-Democratic Regimes. Theory, Government and Politics. Houndmills, Basingstoke, Hampshire, London: MacMillan Press Ltd.
- d. Linz, Juan L. (2000). Totalitarian and Authoritarian Regimes. Boulder, London: Lynne Rienner Publisher.

2. Totalitářství (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Rozbor teorií Arendtové, Friedricha, Brzezinského a Schapira, vznik, rysy, cíle, struktura a vývoj totalitářských režimů, příklady zemí

- a. Arendtová, Hannah (1996). Původ totalitarismu I-III. Praha: Oikymen.
- b. Aron, Raymond (1993). Demokracie a totalitarismus. Praha: Atlantis.
- c. Schapiro, Leonard (1972). Totalitarianism. Key Concept in Political Science. London: The Pall Mall Press.
- d. Friedrich, Carl J. – Brzezinski, Zbigniew, K. (1965). Totalitarian Dictatorship and Autocracy. Second edition, Revised by Carl J. Friedrich. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

3. Autoritářství (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Rozbor teorií Linze a O'Donnella, vznik, rysy, cíle, struktura a vývoj totalitářských režimů. Rozdíly mezi totalitářskými a autoritářskými systémy, příklady zemí

- a. Linz, Juan L. (2000). Totalitarian and Authoritarian Regimes. Boulder, London: Lynne Rienner Publisher.
- b. O'Donnell, G. (1979). Modernization and Bureaucratic Authoritarianism: Studies in South American Politics. Berkeley: University of California Press
- c. Perlmutter, A. (1981). Modern Authoritarianism: A Comparative Institutional Analysis. New Haven: Yale University Press.

4. Typy a typologie nedemokratických systémů (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Kritéria nedemokratických režimů, přehled typologií jednotlivých autorů, obecná typologie nedemokratických režimů, charakteristika základních typů

- a. Fiala, Vlastimil (2006c). Typologie afrických nedemokratických režimů. In: Němec, Jan – Šustková, Markéta (eds.). III. Kongres českých politologů, Olomouc, 8.-10.9.2006. Praha, Olomouc, ČSPV, 2006, s. 76-102.
- c. Balík, Stanislav – Kubát, Michal (2004). Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů. Praha: Dokořán, s.r.o.

a. Linz, Juan L. (2000). *Totalitarian and Authoritarian Regimes*. Boulder, London: Lynne Rienner Publisher.

5. Stranické typy nedemokratických politických systémů (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Teorie jednostranického systému, africký a latinskoamerický one-party state, fungování jednostranických systémů

a. Brooker, Paul (2000). *Non-Democratic Regimes. Theory, Government and Politics*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire, London: MacMillan Press Ltd.

b. Fiala, Vlastimil (2006). Jednostranické režimy v Africe: Teoretické a metodologické problémy výzkumu. *Politologická revue*, č. 2, s.30-68.

6. Vojenské typy nedemokratických politických systémů (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.) Teorie vojenských nedemokratických systémů, základní charakteristika afrického a latinskoamerického vojenského režimu, vznik, vývoj a zánik, fungování vojenských systémů, vztahy s civilní mocí.

a. The Military. In: Tordoff, William (2002). *Government and Politics in Africa*. Fourth Edition, Revised and Updated. . Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, s.137-167.

b. Hutchful, Eboe, Bathily, Abdoulaye (eds.) (1998). *The Military and Militarism in Africa*. Dakar: CODESRIA.

7. Personalistické typy nedemokratických systémů (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.) Teorie personalistických a sultanistických nedemokratických systémů, základní charakteristika afrických a latinskoamerických personalistických režimů, vznik, vývoj a zánik, fungování personalistických a sultanistických systémů, vztahy s ostatními složkami společnosti (s armádou, byrokracií, nátlakovými skupinami)

a. Chehabi, H. E. – Linz, Juan (eds.)(1998). *Sultanistic Regimes*. Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press.

b. Jackson, Robert H., Rosberg, Carl G. (1982). *Personal Rule in Black Africa: Prince, Autocrat, Prophet, Tyrant*. Berkeley: University of California Press.

8. Teorie přechodu k demokracii (tranzitologie) (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.) Teoretické koncepty demokratizace, modely přechodu, typologie přechodů k demokracii, A. Stepan, S. Huntington, T. L. Karlová a P.C. Schmitter, transkace, kolaps, sebevyloučení.

a. Dvořáková, Vladimíra a Jiří Kunc, 1994. *O přechodech k demokracii*. Praha: Sociologické nakladatelství.

b. Linz, J. J. and Stepan, Alfred 1996. *Problems of Democratic Transition and Consolidation. Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*. Baltimore, London: The John Hopkins University Press.

9. Etapy přechodu k demokracii (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Etapy přechodu podle Rustowa a Przeworského, konec přechodu k demokracii, liberalizace, demokratizace, konsolidace

a. Przeworski, Adam, 1991. *Democracy and the Market*. Cambridge: Cambridge University Press.

b. Dvořáková, Vladimíra a Jiří Kunc, 1994. O přechodech k demokracii. Praha: Sociologické nakladatelství.

c. Mainwaring, Scott, O'Donnell, Guillermo, Valenzuela, Samuel J., 1992. *Issues in Democratic Consolidation: The New South American Democracies in Comparative Perspective*. Notre Dame: Notre Dame Press.

10. Současné problémy procesu demokratizace

Teorie tzv. grey zone, problémy v politické praxi, ve volebním procesu, nastavení pravidel politické hry.

a. Whitehead, L. a kol. (2012). *Democratization: Theory and Experience*. Oxford: Oxford University Press.

Okruhy k magisterské státní závěrečné zkoušce

Předmět: Politické systémy afrických zemí

1. Obecná specifika afrických politických systémů (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Význam studia africké politiky, základní charakteristika afrických politických systémů, modernizace afrických politických systémů

a. Chazan, Naomi (1999). The Diversity of African Politics: Trends and Approaches. In: Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999). Politics and Society in Contemporary Africa. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.5-36.

2. Hlavní rysy africké společnosti (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Etnické složení afrického obyvatelstva, hlavní tendence afrického subnacionalismu (tzv. kulturní mozaika, trvalý regionalismus, secesionismus, etnické konflikty), sociální struktura afrického obyvatelstva (rolnictvo, dělníci, podnikatelé, byrokracie), tribalismus a tradiční společnost.

a. Ethnicity, Class, and the State In: Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999). Politics and Society in Contemporary Africa. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.107-136.

b. Ottaway, Marina (1999). Ethnic Politics in Africa: Change and Continuity. In: Joseph, Richard (ed.). State, Conflict and Democracy in Africa. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc., s.299-318.

c. State and Society. In: Tordoff, William (2002). Government and Politics in Africa. Fourth Edition, Revised and Updated. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, s.76-108.

d. Ethnicity and religion: tribes, gods and political identity. In: Thomson, Alex (2004). An Introduction to African Politics. Second Edition. London and New York, Routledge, s.59-72.

3. Africké ideologie (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Africký nacionalismus, africký socialismus, afrokommunismus, populismus, státní kapitalismus.

a. Nemarxistické teorie socialismu v afrických a arabských zemích. (1977). 2 sv. Praha, OÚ ČSAV.

b. Ideology: Nationalism, Socialism, Populism and State Capitalism In: Thomson, Alex (2004). An Introduction to African Politics. Second Edition. London and New York, Routledge. s.31-58.

c. Young, Crawford (1982): Ideology and Development in Africa. New Haven and London, Yale University Press, 1982.

d. Ottaway, D. – Ottaway, M.: Afrocommunism. New York, Africana Publishing Co., 1978.

4. Africká náboženství (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Tradiční africká náboženství (animismus, šamanismus, totemismus), islám, křesťanství.

a. Lawson, Th. E. (1998). Náboženství Afriky. Praha.

5. Typologie a typy afrických politických systémů (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Typologie politických režimů, základní představitelé a jejich typologie, administrativně-hegemonistické režimy, pluralistické režimy, stranicko-mobilizační režimy, stranicko-centralizační režimy, personálně-donucovací režimy, populistické režimy, chaotické režimy, atd.

a. Fiala, Vlastimil: Typologie afrických nedemokratických režimů. In: Němec, Jan – Šuštková, Markéta (ed.): III. Kongres českých politologů, Olomouc 8.- 10.9.2006. Praha, Olomouc: Česká společnost pro politické vědy, s. 76-102

b. Regimes in Independent Africa. In: Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999). Politics and Society in Contemporary Africa. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.137-158.

c. Jackson, Robert H., Rosberg, Carl G. (1984). Personal Rule: Theory and Practice in Africa. Comparative Politics, Vol. 16, No. 4, s.421-442.

d. Bratton, Michael, Walle, Nicolas Van de (1994). Neopatrimonial Regimes and Political Transitions in Africa. World Politics, Vol. 46, No. 4, s.453-489.

6. African One Party State (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Teorie jednostranického systému, africký one-party state první generace, vznik, vývoj a zánik afrického one-party state, fungování afrického one-party state, Problematika one party state tzv. druhé generace, problematika jednostranického státu před rokem 1990 a po roce 1990

- a. Zolberg, Aristide R. (1966). *Creating Political Order. The Party States of West Africa*. Chicago: Rand McNally and Company.
- b. Bienen, Henry (1971). *One-Party Systems in Africa*. In: Huntington, Samuel – Moore . *Authoritarian Politics in Modern Society: The Dynamics of Established One-Party Systems*. New York: Basic Books, s.99-127.
- c. Fiala, Vlastimil: *Jednostranické režimy v Africe: teoretické a metodologické problémy výzkumu*. Politologická revue, 2006, č.2, s.30-68.
- d. Fiala, Vlastimil: *Africké jednostranické systémy: historicko-politologický diskurz*. In: Politologická revue, Roč. XIII, 2007, č. 1, s. 19-59.

7. Proces demokratizace v Africe po roce 1990 (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Demokratizace afrických politických systémů, charakteristika afrických demokratických systémů, proces upevnění afrických demokratických systémů.

- a. Huntington, Samuel (1991). *Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Norman: University of Oklahoma Press.
- b. Bratton, Michael, Walle, Nicolas van de (1997). *Democratic Experiments in Africa. Regime Transitions in Comparative Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press, s.61-96.

8. Africký stát (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Koncept afrického státu, typologie, koloniální stát, dědictví koloniálního státu, postkoloniální africký stát, strukturální základy afrického státu, státní administrativa, one-party state, krize post-independent státu, demokracie a multiparty state, koncentrace a centralizace státní moci, centrum vs. periferie, lokální vláda.

- a. Martin, Meredith, *The State of Africa: A History of Continent Since Independence*. London 1997.
- b. Zartman, William I. (ed.) (1995). *Collapsed States: The Disintegration and Restoration of Legitimate Authority*. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc.

9. Politická moc v africkém státu (exekutiva) (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Legitimita moci v Africe, neopatrimonialismus, personální vláda, klientelismus, základní typy exekutivy (prezidentská, poloprezidentská, parlamentní), postavení prezidenta, ministerských předsedů, úloha parlamentu v afrických státech.

- a. Legitimacy: neopatrimonialism, personal rule and the centralization of the African State. Thomson, Alex (2004). *An Introduction to African Politics. Second Edition*. London and New York, Routledge, s.107-128.
- b. High Politics: The Procedure and Practice of Government. In: Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999). *Politics and Society in Contemporary Africa*. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.159-196.

10. Africká legislativní a soudní moc (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Vznik a postavení afrických parlamentů, složení afrických parlamentů, funkce parlamentů, fungování parlamentů, vztah parlament – exekutiva, africký právní systém, tradiční právo, struktura soudní moci, nezávislost soudní moci

- a. Joseph, Richard, Young, Crawford, Harbeson, John, W., (1999). *Overview*. In: Joseph, Richard (ed.). *State, Conflict and Democracy in Africa*. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc., s.3-82.

11. Africké zájmové a nátlakové skupiny (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Vznik afrických zájmových spolků (vzdělávací, čtenářské, kulturní atd.), národněosvobozené fronty a hnutí, odborové organizace, profesní zájmové skupiny (právnícké, lékařské, zdravotnického personálu, školské atd.)

- a. *The Control of Nonparty Groups*. In: Coleman, J. S. and Rosberg, Carl (eds.) (1964) *Political Parties and National Integration in Tropical Africa*. Berkeley. California University Press, s.318-447

12. Charakter afrických politických stran (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.) Vznik a vývoj politických stran v Africe, organizační výstavba, funkce politických stran, ideologie, členská základna,

- a. Hodgkin, Thomas (1961). *African Political Parties*. London: Penguin Books.
- b. Mohamed Salih, M.A. (ed.) (2002). *African Political Parties. Evolution, Institutionalism and Governance*. London: Pluto Press.
- c. Fiala, Vlastimil (2005a). *Vznik politických stran v Africe: Teoretické a metodologické problémy výzkumu*. Politologická revue, roč. 10, č. 1, červen, s.3-39.

13. Typy a typologie afrických politických stran (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.) Základní typy afrických politických stran, typologie, hlavní představitelé a jejich koncepce.

a. Mohamed Salih, M.A. (ed.) (2002). African Political Parties. Evolution, Institutionalism and Governance. London: Pluto Press.

b. Fiala, Vlastimil a kol. Politické strany Afriky, Asie, Latinské Ameriky a Oceánie. Brno 2015

14. Teorie afrických stranických systémů, typy a typologie (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Problémy stranických systémů v Africe, vznik a vývoj vícestranických systémů, charakter systému. Typy a charakteristické rysy afrických stranických systémů, systém jedné strany, charakter systému predominantní strany, charakter systému dominantní strany, charakter systému více politických stran.

a. Kuenzi, Michelle, Lambright, Gina (2001). Party System Institutionalization in 30 African Countries. Party Politics, Vol. 7, No. 4, s.437-468.

15. Africké volby a volební systémy (Garant: doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.)

Volby v předkoloniálním a koloniálním období, tzv. founding elections v období nezávislosti, volby v zemích s jednostranickým systémem, vícestranické volby, parlamentní volební systémy a prezidentské volební systémy. Hlavní rysy a typy afrických volebních systémů, volební inženýrství v Africe.

a. Hayward, F. M. (ed.) (1987). Elections in Independent Africa. Boulder, Col.: Westview Press.

b. Nohlen, D, Krennerich, M, Thibaut, B (1999). Elections and Electoral Systems in Africa. In: Nohlen, D, Krennerich, Michael, Thibaut, Bernhard (eds.). Elections in Africa. Oxford: University Press, s.1-40

c. Reynolds, A. (1998). Electoral Systems and Democratization in Southern Africa. Oxford: Oxford University Press.